

110. NASR SÜRESİ

Medine'de, Allah Rasûlü'nün vefatlarından üç ay kadar önce inmiş olup, 3 âyettir ve ismini birinci âyetindeki *nasr* (zafere götüren yardım) kelimesinden alır. Cenab-ı Allah'ın Rasûlü'ne olan nimetinin ve Rasûl'ün de vazifesinin artık tamamlandığını, dolayısıyla vefatının yakın olduğunu bildirir. Ayrıca, kazanılan zaferler karşısında mü'minleri dikkate, şükre, gurura düşmemeye ve daima istiğfar halinde olmaya çağırır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۖ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ۗ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْ لَهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝

Rahmân, Rahîm Allah'ın Adı'yla.

1. Allah'ın yardımı ve (başka zaferlere kapı açan) zafer geldiği zaman,¹
2. Ve insanların kfile kfile Allah'ın dinine girdiklerini gördüğün:
3. Bilhassa o zaman Rabb'ini hamd ile tesbih et ve O'ndan bağışlanma dile. Çünkü O, Tevvâb (kullarının tevbesine sadece mağfiretle değil, fazladan mükâfata karşılık veren)^{2/3}dir.

ALLAH'IN NUSRETİ VE FETİH

1. Cenab-ı Allah (c.c.), 23 yıllık risaleti döneminde pek çok vesile ile Rasûlü'ne yardım ve zafer va'detmiş ve O'na gönderdiği Din'in bütün dinlerin üzerinde bir mevki alacağı müjdesini vermiştir. Meselâ: Allah Rasûlü ve beraberindeki bir avuç mü'min Mekke'de işkenceler altında iken, Rasûllerine ve iman edenlere hem dünyada, hem de Âhiret'te yardım etmenin O'nun sünneti olduğunu bildirmiş (Mü'min Sûresi/40: 51); Medine'de Hicret'in 3'üncü yılında Uhud Savaşı günlerinde ise Allah'ın yardımının ve başka zaferlere kapı açacak bir zaferin yakın olduğunu beyan buyurmuş ve bununla mü'minleri müjdelemiş (Saff Sûresi/61: 13), Hicret'in 5'inci yılında Hendek Savaşı'ndan hemen sonra, Kendisi'nin ve rasûllerinin mutlaka galip geleceğinin O'nun değişmez takdiri olduğu müjdesini vermiştir (Mücâdile Sûresi/58: 21). Şu kadar ki O, insan dünyada imtihana tâbi tutulduğu için, yardım ve zaferini mü'minlerin Allah'ın dinine olan keskin ve sarsılmaz desteklerine bağlayarak, şöyle buyurmuştur: *Ey iman edenler! Eğer*

Allah('ın dinine) destek olursanız Allah da size yardım eder ve (O'nun dini uğrunda bastığınız her yerde) ayaklarınızı sağlam tutar, kaydırmaz. (Muhammed Sûresi/47: 7) Artık, âyette ilan edildiği gibi, Allah'ın yardımı ve zafer geldiğine göre, demek ki mü'minler, Allah'ın dinine gerekli desteği vermiş ve vazifelerini Allah'ı razı edecek şekilde yerine getirmişlerdir.

Bu âyet, Kur'ân'ın mucizeliğinin özelliklerinden ve Allah Kelâmı olduğunun kesin delillerinden biridir. Çünkü Allah'tan başka hiç kimse gelecek hakkında bu kesinlikte konuşamaz. Yukarıda temas ettiğimiz birkaç âyette de görüldüğü üzere Cenab-ı Allah (c.c.), Rasûl'ünü ve mü'minleri muvaffak kılıp, onlara zafer bahşedeceğini daima kesin bir dille ifade etmiştir.

HAMD, TESBİH VE İSTİĞFAR

2. Allah'ı hamd ile tesbih ve O'ndan bağışlanma dileme emri, mü'minlere kazandıkları zaferlerden, başarılarından sonra, bu zafer ve başarıları kendilerinden bilmeme, kendi eserleri olarak görmeme ve gevşeyip de günahlara girmeme konusunda bir ikazdır. Çünkü, bütün başarı ve zafer ancak Allah'tandır. Ayrıca, insan olarak zorluklara, hattâ işkencelere katlanabiliriz. Fakat özellikle yokluk, güçlük ve işkence dönemlerinden sonra gelen zafer, bolluk ve kolaylık zamanlarında nefsin iğvalarına karşı durabilmek çok daha zordur. Bu hususu, Allah Rasûlü'nün bir başka münasebetle yaptığı bir uyarıda da açıkça görebiliyoruz. Bir zafer dönüşü O, ashabına şöyle buyurmuştu: "Küçük cihaddan büyük cihada dönüyoruz." "Ya Rasûlellah!" dediler, "büyük cihad nedir?" Allah Rasûlü şöyle cevap verdiler: "Büyük cihad, kişinin nefsiyle olan cihadıdır." (Aclunî, 1: 424)

İkinci olarak, zafere giden yolda da pek çok hatalar işlenmiş olabilir. Bunlardan dolayı da Allah'tan bağışlanma dilenmelidir (istiğfar). Kur'ân, istiğfara çok önem verir ve bunun üzerinde ısrarla durur. Biz, her zaman hata yapabilecek özellikte varlıklarız ve sürekli hata yaparız. İstiğfar ise, günaha meyli kırar, şerrin kökünü keser.

VEFAT-I NEBEVÎ

3. Abdullah ibn Abbas (r.a.) hazretlerinin de parmak bastıkları gibi, bu sûre, Allah Rasûlü'nün vefatının çok yakın olduğunu haber vermektedir. Çünkü rasûller, Allah'ın dinini tebliğ için gelirler ve vazifeleri bitince de artık dünyada kalmazlar. Bu sûre, Allah Rasûlü'nün vazifesinin bittiğinin ilanıdır da. Bu husus bize de öğretmektedir ki, bir insan ancak yüce bir gayesi varsa dünyada kalmasının manâsı olabilir, yoksa boşa yaşıyor demektir.

Hz. Âişe validemiz (r.an.), Allah Rasûlü'nün son anlarını şöyle anlatmaktadır:

Son anlarında O'nun yanında idim. Hayatlarında ne zaman hastalansalar kendisine dua etmemi isterlerdi. Ben de, duamın kabulüne vesile olur diye mübarek ellerini tutar, öyle dua ederdim. Son hastalıklarında da aynı şekilde dua etmek istedim, fakat birden ellerini çektiler ve "er-Rafika'l-A'lâ!" (En Büyük Dost!) dediler. (Buharî, "Magazî", 78; Müslim, "Selam", 50, 51)

111. TEBBET SÛRESİ

Mekke'de inmiş olup, 5 âyettir ve ismini birinci âyetindeki *tebbet* (kurusun, helâk olsun) kelimesinden alır. Allah Rasûlü'ne en çirkin muhalefette bulunanlardan biri olan amcası Ebû Leheb ve eşi Ümm-ü Cemil'in âkıbetini haber verdiği gibi, benzer kişiler hakkında da bir tehdit ihtiva eder.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ ۝ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝
وَأَمْرَاتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝

Rahmân, Rahîm Allah'ın Adı'yla.

1. Ebû Leheb'in iki eli de kurusun! Zaten (kurudu ve) kendisi helâk olup gitti.¹
2. Serveti de, kazancı da ona hiçbir fayda vermedi.
3. Yakında yanıp kavrulmak üzere aevli bir Ateş'e girecek,
4. Ve (düşmanlık ateşleri yakmak için) iftira taşıyan karısı da (girecek): hem de o Ateş'e odun taşıyıcı olarak;
5. Ve boynunda (gerdanlıklarının yerinde) sağlam bükülmüş bir urgan olduğu halde.²

NEDEN EBÛ LEHEB?

1. Ebû Leheb, Allah Rasûlü'nün (s.a.s.) amcalarından biriydi. Ateşin babası manâsına gelen bu lâkap, kendisine çocukluğunda yanakları alev alev olduğu için verilmişti. Ama, Allah Rasûlü'nün amcası olarak O'nu yakından tanıdığı, peygamber olmaması için hiçbir engelin bulunmadığını yakînen bildiği halde, O'na en büyük kötülükleri yapanların içinde yer alınca, bu lâkap onun için Cehennem Ateşi alevinin babası olarak yerleşti. Ebû Cehil gibi küfrün diğer en önde gelenlerinden biri hakkında değil, Ebû Leheb hakkında ve isminin anılarak böyle bir sûrenin inmiş olması, bu açıdan manâlidir. Yani o, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) amcası olarak O'nun çocukluğundan itibaren peygamberliğinin açık delillerini gördüğü halde iman etmemesi, bundan da öte, karşıyla birlikte Peygamber Efendimiz'e en fazla muhalefet ve düşmanlık edenlerin içinde

yer alması, kazanma kuşağında kaybeden, yakınlığın en uzaklığını yaşayan biri olması sebebiyle Kur'ân'da tarih ve Kıyamet'e kadar gelecek bütün nesiller önünde bu şekilde deşifre edilmiştir.

Ebû Leheb, bir defasında Allah Rasûlü'ne, "Ellerin kurusun!" demişti. Bu ifade, "Her türlü hayır ve bereketten mahrum kalasın! Helâk olasın!" demektir. Ama onun bu bedduası kendi aleyhinde tecelli etti ve Cenab-ı Allah (c.c.), kendisini her türlü hayır ve bereketten mahrum bıraktı. Âyet, ölümünden 12-13 yıl önce, onun kâfir ve Cehennem ateşini hak etmiş olarak öleceğini bildiriyordu ve öyle oldu. Bedir Savaşı'nda müşrikler yenilince kahrından öldü. Adese denilen çiçek hastalığına benzer bir hastalığa tutulmuştu. Kureyş, bu hastalığı veba ile bir tuttuğundan, ölümünde kimse cesedine yaklaşmaya cesaret edemedi. Nihayet bir çukur kazdılar ve uzun değneklerle cesedi çukura yuvarlayıp, uzaktan taşlarla üzerini örttüler.

Ebû Leheb üzerinden bir Kur'ân mucizesi

Sûre'nin onun kâfir olarak öleceğini bildirmesi, Kur'ân'ın açık bir başka mucizesidir. Ebû Leheb, Peygamber Efendimiz'i kendince yalancı çıkarmak için, bu sûre indikten sonra iman etmiş görünebilirdi. Ama yapmadı, yapamadı. Hakkında verilmiş olan ve Kur'ân'ın bu sûrede bildirdiği hüküm 12-13 yıl sonra aynen gerçekleşti.

ARVÂ ÜMM-Ü CEMİL

2. Ebû Leheb'in karısı Arvâ Ümm-ü Cemil, Allah Rasûlü'ne (s.a.s.) düşmanlıkta kocasından geri kalmıyordu. Allah Rasûlü'nün geçeceği yollara ve evinin önüne dikenler yığardı. Ayrıca, O'na ve mü'minlere karşı nefret ve düşmanlık ateşleri tutuşturmak için Allah Rasûlü ve İslâm aleyhinde iftiralar atar, hicivler söylerdi. Kur'ân, bu sûredeki son iki âyetle onun bizzat bu yaptıklarıyla kendisine hazırladığı azabı haber vermektedir. O da, Ebû Leheb'le birlikte Cehennem ateşine girecek, hem de o ateşe, kendi ateşine, dünyada iken kıymetli gerdanlıklar taktığı boynunda sağlam bir organla odun taşıyacaktır. Acaba o gerdanlıklar bir övünme, bir gurur, bir kibir sebebi miydi?

